

ÇOCUK TESLİMİ VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİNİN KURULMASINA İLİŞKİN İLAM VEYA TEDBİR KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİ SÜRECİNDE SIKÇA SORULAN SORULAR ve CEVAPLARI

- 1- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kavramları arasındaki fark nedir?
Çocuk teslimi: Velayete ilişkin verilen ilam veya tedbir kararına istinaden süreklilik arz etmeyen, çocuğun yükümlüden alınarak hak sahibine verilmesi sürecini ifade etmektedir. Bu işlem çoğunlukla tek seferde gerçekleştirilir.
Kişisel ilişki: İlam veya tedbir kararına istinaden velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da diğer kişilerin çocukla sınırlı bir süre görüşmesi veya birlikte kalması sürecini ifade etmektedir. Bu işlem ise bir süreci kapsamaktadır. Bu işlemde çocuğun tamamen teslimi söz konusu olmayıp velayetin kendisine verilmeyen taraf ile mahkemece belirlenen sürelerde görüşmeleri gerçekleştirilir.
- 2- Hak sahibi ve yükümlü kavramları nedir?
Hak sahibi: Çocuk teslimi işlemlerinde velayet kendisine verilen kişiyi, kişisel ilişki kurulması işlemlerinde ise velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocukla arasında kişisel ilişki kurulan kişiyi,
Yükümlü: Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararı gereğince çocuğu teslim etmesi gereken kişiyi ifade eder.
- 3- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması için başvuruda olması gereken evraklar nelerdir?
Hak sahibinin, kendisinin ve varsa yükümlünün adres ve iletişim bilgilerinin de yer aldığı başvuru dilekçesi ile birlikte çocuk teslimi veya kişisel ilişkinin tesisine ilişkin ilam ya da tedbir kararını sunması yeterlidir. Ancak teslim ya da kişisel ilişki kararı mahkemenin verdiği hükme (son karara) dayanıyorsa başvuruyu alan müdürlüğün dosyayı açmadan önce kararın kesinleşip kesinleşmediğini kontrol etmesi gerekmektedir.
- 4- Başvuru evraklarında kararın kesinleşmesi aranmalı mıdır?
Aile mahkemelerince verilen ara kararların kesinleşmesi söz konusu olmadığından ara/tedbir kararlarında kesinleşme aranmaz, ancak hükümle birlikte verilen ve velayete/kişisel ilişkiye ilişkin kararların kesinleşmesi gerekmektedir. Hak sahibinden varsa kesinleşme şerhini sunması istenir, bulunmaması halinde kesinleşmenin kontrolü müdürlükçe yapılmalıdır.
- 5- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişkinin kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi için müdürlüğe kimler başvurabilir?
Mahkemenin ilam veya tedbir kararına istinaden hak sahibi müdürlüğe doğrudan kendisi başvurabileceği gibi vekâletnamesi bulunan avukatı vasıtasıyla da başvuru yapabilir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunun 404 (küçüklük), 405 (akıl hastalığı veya akıl zayıflığı), 406 (savurganlık, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetim), 407 (özgürlüğü bağlayıcı ceza) ve 408 (istek üzerine) maddeleri uyarınca vesayet altına alınan hak sahibi vasi aracılığıyla başvurusunu yapmalıdır. Ancak hükümlü olması nedeniyle kısıtlanan hak sahibi covid-19 izni gibi bir izin nedeniyle dışarda ise kendisi de vasisi olmadan müdürlüğe başvurabilir.
- 6- Yükümlü veya hak sahibi yerine çocuğun üçüncü bir kişi tarafından görüşme merkezine teslimi ya da merkezden geri alınması yapılabilir mi?

Yükümlünün çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki işlemlerinde bizzat çocuğu görüşme merkezine getirmesi gerekmektedir. Tek istisnası kişisel ilişki kararı yerine getirildikten sonra çocuğu görüşme merkezinden yükümlü bizzat kendisi alabileceği gibi alamadığı durumlarda belirlediği bir kişi vasıtasıyla çocuğu alabilir. Ancak bu durumda ilk teslimde yükümlünün, çocuğu teslim almaya gelecek kişinin bilgilerini bildirmesi ve ilgili uzmanın da bu hususu tutanağa geçirmesi gerekmektedir.

Hak sahibi için ise çocuk teslimi ve kişisel ilişki kararlarının yerine getirilmesi sürecinde görüşme merkezinden çocuğu bizzat kendisinin alması, yine kendisinin görüşme merkezine bırakması gerekmektedir.

- 7- Yükümlü ile irtibat kurulduğunda çocuğun dede/amca vb. kişilerce teslim merkezine getirileceği öğrenildiğinde ne yapılmalıdır?

Yükümlünün çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki işlemlerinde bizzat çocuğu görüşme merkezine getirmesi gerekmektedir. Tek istisnası Çocuk Teslimi Ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlam Ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmeliğin 35 inci maddesinde belirtildiği üzere, kişisel ilişki kararı yerine getirildikten sonra çocuğu görüşme merkezinden yükümlünün bizzat kendisi alabileceği gibi alamadığı durumlarda belirlediği bir kişi vasıtasıyla çocuğu alabilir.

- 8- Hak sahibinin kişisel ilişkisinin gerçekleştirilmesi için Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü'ne (ADM) başvurusunun ardından çocuğu almaya gelmeyeceğini bildirmesi halinde mahkeme kararı düşer mi?

Mahkeme kararı düşmez, hak sahibi, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse ilgili uzman veya öğretmenin bildirimine üzerine dosyanın işlemiden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine müdür tarafından karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

- 9- “**Haklı mazeret**” nedir? Kim tarafından belirlenir?

Haklı mazeret çocuğun teslimine engel bir durum olmayıp; yükümlünün çocuğu görüşme merkezine getirmesine engel olabilecek zaruri durumlardır. Haklı mazeret kavramı somut olaya göre değişebilmektedir. Yükümlünün ileri sürdüğü mazeretin haklı mazeret teşkil edip etmeyeceği hususu öncelikli olarak ilgili uzman tarafından değerlendirilerek süreç buna göre yürütülür. Uzmanın haklı mazeret değerlendirmesi de dâhil olmak üzere yürüttüğü işlemler hakkında ilgilisi tarafından aile mahkemesine şikâyetle bulunulabilir. Bu durumda haklı mazerete ilişkin uzmanın yapmış olduğu değerlendirme aile mahkemesi tarafından denetlenmiş olur.

- 10- Dosya açıldıktan sonra taraflarla iletişime geçme işleminde kimler görev almaktadır? ADM bulunan adliyelerde ADM müdürü tarafından görevlendirilen uzman iletişime geçmektedir.

ADM bulunmayan yerlerde ise teslim işlemlerini yapmak üzere Bakanlıkça belirlenen hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüklerinde ilgili yazı işleri müdürü tarafından görevlendirilen zabıt kâtabi taraflarla iletişimi sağlar.

- 11- Açılan dosyada yükümlünün adres ve iletişim bilgisinin olmaması durumunda nasıl bir yol izlenmelidir?

Yükümlünün iletişim bilgisinin hak sahibi tarafından başvuru esnasında müdürlüğe bildirilmesi gerekmektedir. Fakat yükümlünün iletişim bilgisi bilinmiyorsa müdürlük tarafından UYAP üzerinden GSM sorgulama ekranından iletişim bilgilerinin araştırması yapılabilir, bu sorgulama ile iletişim numarası bulunmaya çalışılır.

Yükümlünün iletişim numarasına ulaşamaması ya da iletişim numarasına ulaşılmasına rağmen adresinin saptanamaması halinde Tebligat Kanununun ilgili hükümleri uyarınca öncelikle yükümlünün bilinen son adresi saptanmaya çalışılır. Bu adrese ulaşamaması halinde Mernis adresine, Mernis adresi yoksa Tebligat Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilgili kurumlardan (kolluk, bankalar, nüfus müdürlüğü, il ve ilçe seçim kurumları başkanlıkları, tapu idareleri, abonelik kaydı tutan kurumlar vb.) UYAP'taki boş müzekkere ekranının kullanılması suretiyle adres araştırması yapılmasının istenmesi gerekmektedir. Buna rağmen herhangi bir adres tespit edilememesi durumunda Tebligat Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince ilan tebligat yapılması gerekmektedir.

- 12- Hak sahibinin uygulamaya başlamayan yerde, çocuğun ise uygulamaya başlayan yerde ikamet etmesi durumunda başvuru nasıl alınmalıdır?

Yönetmeliğin 11 inci maddesi gereğince çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları çocuğun yerleşim yeri müdürlüğünce yerine getirilir. Şayet hak sahibi ile çocuğun yerleşim yeri farklı mahallerde bulunmaktaysa, hak sahibi başvuru dilekçesi ve ekindeki mahkeme kararı ile kendisinin bulunduğu yerde başvuru işlemini yapabilir. Bu takdirde hak sahibi başvurusunu ADM bulunuyorsa o müdürlüğe, bulunmuyorsa hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne yapar. İlgili evrak çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne muhabere yoluyla gönderilir.

- 13- Hak sahibinin ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri dışındaki bir müdürlüğe başvurması hâlinde nasıl bir yol izlenmelidir?

Hak sahibinin ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri dışındaki bir müdürlüğe başvurması hâlinde ise, Yönetmeliğin 25 inci maddesinin yedinci fıkrası ile 32 nci maddesinin yedinci fıkrası uygulanır. Bu durumda hak sahibinin başvuru yaptığı müdürlük tarafından başvuruya esas olan ilam veya tedbir kararının ibrazı istenir. Hak sahibinin adres ve iletişim bilgileri ile bilinmesi hâlinde yükümlünün en son adres ve iletişim bilgilerinin bildirilmesi istenerek bu husus tutanak altına alınır. İbraz edilen ilam veya tedbir kararı ile tutulan tutanak dosyaya eklenir ve çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne derhâl gönderilir.

- 14- Hak sahibi yerine avukatı başvuru yapabilir mi? Eğer yapabilirse vekâletnamede baro pulu gerekli midir? Vekâletnamede çocuk teslimi işlemini gerçekleştirmek için ayrıca bir karar olmalı mıdır?

Hak sahibi yerine avukatı başvurabilir, avukat başvuru dilekçesinin ekine baro pulu yapılandırılmış vekâletnamesinin aslını ya da onaylanmış suretini eklemelidir. Vekilin çocuk teslimi veya kişisel ilişkinin tesisine dair kararın gereğinin yerine getirilmesine yönelik başvurusu için vekâletnamede özel yetki verilmiş olması gerekmektedir.

- 15- Hak sahibinin avukatı kişisel ilişkinin gerçekleştirilmesi için müşterek çocukları teslim alıp yükümlüye iade edebilir mi?

Hak sahibinin vekili kişisel ilişki için müdürlüğe başvuru yapabilir ancak hak sahibi bulunmadan çocukları görüşme merkezinden teslim alamaz, aynı şekilde görüşme merkezine çocuğu iade edemez.

- 16- Dosya açılması sonrası yükümlü ile geçilen ilk iletişimde yükümlünün çocuğunu gösterdiğini beyan etmesi durumunda nasıl bir yol izlenmelidir?

Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca yükümlü tarafından ilam veya tedbir kararı rıza ile yerine getirilmediği takdirde; hak sahibi müdürlüğe başvurabilir. Dolayısıyla hak sahibi yükümlünün çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişkiye dair işlemleri rızası ile

yerine getirmediğini iddia etmekteyse hak sahibinin başvurusu alınıp, dosya açılması gerekmektedir.

Ancak yükümlü mahkeme kararında belirtilen gün ve zamanlarda çocuğu gösterdiğini, rızasının bulunduğunu beyan etmekte ise bu işlemin haksız olduğuna yönelik şikâyetini Yönetmeliğin 49 uncu maddesi gereğince aile mahkemesine ileri sürebilir.

- 17- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişkiye dair kararların yerine getirilmesinde görev alacak personeller kimlerdir?

İlam ve tedbir kararları müdürlükçe görevlendirilen uzmanlar (psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmenler) tarafından yerine getirilir. Uzman sayısının yeterli olmadığı yerlerde ise ilam ve tedbir kararları rehber öğretmen dışındaki öğretmenler marifetiyle yine müdür ve müdür yardımcısının psikolog, pedagog veya sosyal çalışmacı olması durumunda bu kişiler tarafından da yerine getirilebilir.

- 18- Dış kurumlarla doğrudan yazışma yapılabilir mi ve yapılacak yazışmalar (örneğin kolluk kuvvetleri veya araç talepleri gibi) standart olmalı mıdır? Yoksa her ADM'nin kendisi bu yazışmaların formatını oluşturabilir mi?

Öncelikle Bakanlıklar ve kolluk kuvvetleri de dâhil dış kurumlarla yapılacak yazışmaların Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla yapılması gerekmektedir. Diğer yandan UYAP' ta her türlü yazışmaya ilişkin şablon müzekkere örnekleri bulunmakta olup, bu örneklerden faydalanılabilir. Yine başsavcılık aracı kılınmak suretiyle tarihli 10/6/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri gözetilmek suretiyle yeni yazışma metinleri de oluşturulabilir.

- 19- Çocuk görüşme merkezinin güvenliği nasıl sağlanmalıdır? Her dosya için ayrı talep oluşturulmalı mı?

Çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin yerine getirilmesi sürecinde teslim mekânları ile yakın çevresinde meydana gelebilecek olayların önlenmesi için Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla kolluğa yazı yazılarak öncelikle o gün içerisinde yapılacak bütün işlemler bakımından kolluğun gerekli güvenlik tedbirlerini alması istenmelidir. Yine Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla bu işlemlerdeki riskin bertaraf edilmesi için her dosyada ayrı ayrı talepte bulunulması gerektiği hususu gözetilmelidir. Ayrıca kolluk görevlilerinin gerekli hazırlığı yapabilmesi için taleplerin belli bir süre öncesinde yapılması önem taşımaktadır.

- 20- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki gerçekleştirilmesi işlemlerinde yapılan giderler nasıl karşılanmaktadır?

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi için yapılan tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır. Ayrıca Çocuk Koruma Kanununun 41/D maddesi ile Yönetmeliğin 24 üncü maddesi uyarınca teslim mekânlarının oluşturulması, tefrişi, güvenliğin sağlanması, ısınması ve temizliğinin sağlanması gibi konularda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlü olduğu hususu unutulmamalıdır.

- 21- 6284 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince uzaklaştırma kararı olan dosyalarda çocukla kişisel ilişki işlemleri ne şekilde yerine getirilmelidir?

Müşterek çocuğa yönelik bir uzaklaştırma kararının bulunmadığı durumlarda kişisel ilişkinin gerçekleşmesine engel bir durum bulunmamaktadır. Lehine uzaklaştırma kararı verilen kişinin yükümlü ya da hak sahibi olduğu fark etmeksizin, teslim veya

kişisel ilişki işlemleri çocuk görüşme merkezlerinde taraflar yüz yüze getirilmeden, zaman aralığı ayarlanarak ve güvenlik önlemleri alınarak gerçekleştirilmelidir.

- 22- Yükümlü hakkında gizlilik kararı olması durumunda kişisel ilişki nasıl gerçekleştirilir? 6284 sayılı Kanun gereğince verilen gizlilik kararlarında lehine tedbir kararı verilen kişinin tebligat adresi ŞÖNİM olarak belirlenmektedir. İlgili uzman ŞÖNİM görevlileri ile her türlü iletişim vasıtasıyla iletişime geçer ve süreci başlatır. Yükümlünün bulunduğu yerin ifşa edilmemesine yönelik tüm tedbirler alınarak çocukla hak sahibi görüştürülür.
- 23- Yükümlü lehine uzaklaştırma kararı verilmesi halinde yükümlünün refakatinde kurulan kişisel ilişki kararları nasıl yerine getirilmelidir?
Çocuk teslimi veya kişisel ilişkinin tesis edilmesine dair ilam ya da tedbir kararının oluşan yeni duruma göre güncellenmesi için tarafın aile mahkemesine başvurusu gerekmektedir.
- 24- Yükümlünün kendisi ve müşterek çocuklar için hak sahibi hakkında uzaklaştırma kararı alması halinde işlemler nasıl yürütülmektedir?
Uzaklaştırma kararının çocukları da kapsamaması halinde tedbir süresince hak sahibi çocuklara yaklaşamayacağı için kişisel ilişkinin yerine getirilmesine dair işlemler yapılamaz.
- 25- Tarafların her ikisinin de birbirine karşı uzaklaştırma kararı var ise, teslim süreci nasıl gerçekleştirilmelidir?
Müşterek çocuğa/çocuklara yönelik bir uzaklaştırma kararının bulunmadığı durumlarda kişisel ilişkinin gerçekleşmesine engel bir durum bulunmamaktadır. Lehine uzaklaştırma kararı verilen kişinin yükümlü ya da hak sahibi olduğu fark etmeksizin, teslim veya kişisel ilişki işlemleri çocuk görüşme merkezlerinde taraflar yüz yüze getirilmeden, zaman aralığı ayarlanarak ve güvenlik önlemleri alınarak gerçekleştirilmelidir.
- 26- Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararında gün ve saat belirlenmiş ise müdürlük tesis edilen gün ve saatte değişiklik yapabilir mi?
Mahkeme kararında belirlenen kişisel ilişki gün ve saatinde çocuk hak sahibine teslim edilir, çocuğun iade edilmesi gereken gün ve saatte de yükümlüye çocuk geri teslim edilir.
- 27- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarında gün ve saat belirtilmemiş ise nasıl bir yol izlenmelidir?
Çocuk Koruma Kanunun 41/B maddesinin ikinci fıkrası gereği çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararı müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte yerine getirilir. Aynı Kanunun 41/C maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi gereğince çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararında mahkemece gün ve saat belirtilmemiş ise müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocukla kişisel ilişki işlemleri yerine getirilir.
- 28- Dosya açtırmak veya açık olan dosyada kişisel ilişki kurmak isteyen hak sahibinin başvurusu için bir süre kısıtlaması var mıdır?
Mesai saatleri içerisinde hak sahibi her zaman dosya açtırmak için müdürlüğe talepte bulunabilir, bu talebe istinaden müdürlükçe süreç başlatılır, ancak kişisel ilişkinin tesis edilmesi için yükümlüye teslim emri gönderildiği durumlarda hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla müdürlüğe bildirmek zorundadır.

29- Hak sahibinin tutuklu/hükümlü olması durumunda işlemler nasıl gerçekleştirilmektedir?

Hak sahibinin cezaevinde tutuklu veya hükümlü olması kural olarak çocukla kişisel ilişki kurulmasına engel değildir. Ceza ve tutukevinin, tutuklu ve hükümlülerin yakınlarıyla mevzuat çerçevesinde görüşme imkânı ölçüsünde çocukla tutuklu veya hükümlü ebeveyni arasında kişisel ilişki tesis edilebilir. Mahkeme kararında cezaevinde bulunan hükümlü ya da tutuklu ebeveyn ile çocuk arasında hükümlülük/tutukluluk hali göz önünde bulundurularak kişisel ilişki tesis edilmiş ise, mahkeme kararında belirtilen kişi kararda belirtildiği süre kadar hak sahibi ile çocuğu görüştürür. Hak sahibinin cezaevinde olduğu göz önünde bulundurulmadan kişisel ilişki kurulmuş ya da karardan sonra hak sahibi cezaevine girmiş ise, Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince mahkeme kararının güncellenmesi için tarafın aile mahkemesine başvurması gerekmektedir. Mahkeme tarafından bu hususta verilen karar üzerine kişisel ilişkinin ceza infaz kurumunda gerçekleştirilebilmesi için çocuk mahkeme kararında belirtilen kişiye teslim edilir.

30- Şoför görevlendirilmesi gereken durumlar nelerdir? Görev yapan şoförler için ücret ödemesi nasıl yapılacaktır?

Çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulması işlemlerinde görevlendirilen şoförün çocuk teslimi işlemi sırasında bulunması veya çocuk teslimi için teslim mekânında hazır bulunmasına rağmen çeşitli sebeplerden ötürü işlemin gerçekleşmemesi halinde Çocuk Koruma Kanunun 41/H maddesinin ikinci fıkrası gereğince görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır.

31- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişkinin yerine getirilmesine dair işlemlerde görev alacak uzman ve diğer personelin çocuk görüşme merkezine ulaşımı nasıl sağlanmaktadır?

Görev alan uzman ve diğer personelin çocuk görüşme merkezlerine ulaşımını kendi imkânları ile sağlamaları gerekmektedir.

32- Uzman dışındaki diğer personel her teslim sırasında teslim mekânında bulunmalı mıdır?

Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince ihtiyaç duyulması halinde teslim işlemlerinin yapılacağı günlerde teslim için belirlenen mekânda müdür tarafından uzman dışındaki diğer personel de görevlendirilebilir.

33- Çocuk tesliminde yükümlüyü kaç defa aramak zorundayız?

Somut duruma göre makul süre içerisinde yükümlü birkaç kez aranarak bu husus tutanağa bağlanır. Burada önemli olan mahkeme kararında belirtilen gün ve saatte çocuğun görüşme merkezinde hazır edilmesi için gönderilecek teslim emrinin tebliğ edilme sürecinin kaçırılmamasıdır.

34- ADM'lerde çalışan tüm uzmanlar bu süreçte görev almak zorunda mı? Burada bir gönüllük söz konusu olabilir mi?

Müdürlük bünyesinde görevli bulunan psikolog, pedagog, sosyal çalışmacıların tamamı bu süreçte görev almak zorundadır, gönüllük esaslı söz konusu değildir.

35- Velayet kararında SİR yazarak görüş bildiren uzman aynı çocuk için çocuk teslimi sürecinde yer almak zorunda mıdır? Böyle bir durumda uzman tarafsızlığını kaybetmiş olur mu?

Velayet dosyalarında SİR düzenleyen uzmanın çocuk teslimi dosyasında görevli uzman olarak bulunmasında yasal bir engel bulunmamaktadır, ancak uzman sayısının yeterli olması halinde müdür tarafından bu husus göz önünde bulundurularak teslim dosyası için farklı uzmanın görevlendirilmesi daha uygun olacaktır.

36- Çocuk görüşme merkezlerinde olması gereken standartlar nelerdir?

Yönetmeliğin 22 inci maddesinde belirtildiği üzere, teslim mekânlarında, mümkün olduğu ölçüde aşağıdaki genel standartlar sağlanır:

a) Çocuklar ile hak sahibi ve yükümlülerin kolay ulaşımları ve güvenlikleri açısından o yerleşim yerinin uygun bölgelerinde belirlenmesi veya oluşturulması.

b) Binanın kolay ulaşılabilir bir bölümünde, engelli bireylerin erişimine ve kartlı geçişe imkân tanıyacak şekilde ayrı bir kapıdan giriş imkânı sağlanması.

c) Her bir odanın en az yirmi dört metre kare büyüklüğünde, aydınlık ve ferah olması.

ç) Çocuğun kaliteli zaman geçirmesine yarayacak oyuncak, boyama kiti, kâğıt-kalem, hikâye kitabı gibi materyallerin bulundurulması.

d) Teslim sürecini kayda alacak şekilde teslim mekânının güvenlik kamera sistemi ile izlenebilmesi için gerekli teknik donanımın sağlanması.

37- Aile mahkemeleri tarafından verilen boşanma ve velayete ilişkin dosyanın istinafta bulunması halinde nasıl bir yol izlenmelidir?

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi işlemleri sırasında mahkeme kararlarının yorumlanabilmesi için bazı terimlerin anlamlarının iyi bilinmesi gerekmektedir.

Çocuk teslimi: Velayete ilişkin verilen ilam veya tedbir kararına istinaden süreklilik arz etmeyen, çocuğun yükümlüden alınarak hak sahibine verilmesi sürecini,

Kişisel ilişki: İlam veya tedbir kararına istinaden velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da diğer kişilerin çocukla sınırlı bir süre görüşmesi veya birlikte kalması sürecini,

İlam: Aile mahkemesinin ya da istinafın vermiş olduğu ve kesinleştiği gerekçeli kararı,

Tedbir kararı: Davanın açılmasından kesin hükme kadarki süreçte her aşamada aile mahkemelerinin velayete ve kişisel ilişki tesisine ilişkin verdiği geçici kararı ifade eder. Aile mahkemesinin hükümle (davayı sonuçlandıran son karar) birlikte verdiği velayete ve kişisel ilişkinin belirlenmesine ilişkin kararının yerine getirilebilmesi için bu hükmün kesinleşmesi gerekmektedir. Kesinleşmeden hükmün yani mahkeme kararının gereği yerine getirilemez. Mahkemenin tedbiren veya geçici ibarelerini kullanarak ara kararlar verdiği geçici velayet ve kişisel ilişki kararlarının kesinleşmesine ise gerek yoktur. Mahkeme kararı kesinleşinceye kadar dosya istinafta bile olsa aile mahkemesinin ara kararı gereği yerine getirilir. Ara karar ile henüz kesinleşmemiş olan hüküm arasında çelişki olsa bile ara karar gereği yerine getirilir. Çelişki olduğunu, bu durumun çocuğun üstün yararına aykırı olduğunu düşünen aile hâkiminin de herhangi bir talep beklemeden önceki ara kararı kaldırarak hükme uygun kişisel ilişkiyi yeniden tesis etmesi mümkündür. Bunu hükümle birlikte yapabileceği gibi hükümden hemen önce bir ara kararla da yapabilir.

Dosya istinafta iken tarafların velayet veya şahsi ilişki konusunda karar kesinleşinceye kadar istinaf dairesinden talepte bulunmaları halinde ya da istinaf sebepleri doğrultusunda istinaf mahkemesi de aynı şekilde ara kararlar ya da kendi ilamı ile birlikte yeni kararlar alabilir, böyle bir karar olması halinde de ilk derece mahkemesinin kararları nasıl uygulanması gerekiyorsa istinaf kararları da aynı şekilde uygulanmalıdır.

İstinafin esastan ret kararı vermesi halinde aile mahkemesinin kararı kesinleşir. Aile mahkemesinin kararının kesinleşmiş olması halinde artık bu karar uygulanır.

- 38- Velayet değişikliği davalarında mahkeme kararının henüz kesinleşmediği, istinaf incelemesinde olduğu dosyalar için işlem yapılmalı mıdır?

Aile mahkemesinin hükümle (davayı sonuçlandıran son karar) birlikte verdiği velayete ve kişisel ilişkinin belirlenmesine ilişkin kararının yerine getirilebilmesi için bu hükmün kesinleşmesi gerekmektedir. Kesinleşmeden hükmün yani mahkeme kararının gereği yerine getirilemez. Karar kesinleşinceye kadar taraflar arasında geçerli olan önceki karar uygulanmaya devam eder. Ancak velayet değişikliği davalarında da boşanma davalarında olduğu gibi geçici olarak tedbiren ara karar kurulmuşsa, bu ara kararın gereğinin yerine getirilmesi gerekir. Dikkat edilmesi gereken husus, velayet değişikliği davalarında karar kesinleşinceye kadar ara kararla verilmiş bir tedbir kararının bulunup bulunmadığıdır. Tedbir kararı varsa dosya hangi aşamada bulunursa bulunsun kesinleşinceye kadar uygulanır. Aile mahkemesinin kararının kesinleşmesi halinde artık bu karar uygulanır.

- 39- Çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilamın veya tedbir kararının yerine getirilmesi sürecinde yükümlünün çocuğu görüşme merkezine getirdiği, ancak çocuğun direnç gösterdiği durumlarda ne yapılmalıdır?

Yönetmeliğin 39. maddesinde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, kişisel ilişki kurma sürecinde çocuğun hak sahibi ile görüşmeyi reddetmesi hâlinde hak sahibi ile çocuğun görüşebilmesini temin etmek amacıyla uzman veya öğretmen tarafından öncelikle çocukla ve taraflarla ayrı ayrı görüşmeler gerçekleştirilir. Buna rağmen çocuğun görüşmeyi kabul etmemesi hâlinde bu durum gerekçeleri ile birlikte ayrıntılı şekilde tutanak altına alınır.

Çocuğun görüşmeyi kabul etmemesine neden olan sorunların tespiti ile bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla uzman veya öğretmen tarafından çocuk, hak sahibi ve yükümlü ile görüşmeler yapmak üzere bir plan hazırlanır. Hazırlanan plan hak sahibi ve yükümlüye bildirilir.

Hazırlanan plan uyarınca en geç bir sonraki kişisel ilişki tarihine kadar uzman veya öğretmen tarafından çocuk, hak sahibi ve yükümlü ile görüşmeler gerçekleştirilir. Ancak bu süre on beş günü geçemez.

Bu süreçte taraflara çocuğun sağlıklı gelişimi açısından sorumlulukları hatırlatılarak, çocuk ile tarafların iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilir. Çocuk ve hak sahibi arasındaki kişisel ilişkinin sonraki dönemde uygun şekilde gerçekleşmesi için uzman veya öğretmen tarafından gerekli mesleki müdahalelerde bulunulur.

Uzman veya öğretmen tarafından yapılan gözlem ve tespitler neticesinde çocuğun üstün yararı uyarınca çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkındaki önerilere hazırlanan değerlendirme raporunda yer verilir.

- 40- Çocuğun hafta sonu eğitim veya sosyal aktivitesinin olması kişisel ilişkinin gerçekleştirilmesine engel teşkil eder mi?

Çocuğun hafta sonu eğitim veya sosyal aktivitesinin olması kişisel ilişkinin gerçekleştirilmesine engel teşkil etmez. Zira bahsi geçen faaliyetlere çocuk, hak sahibi vasıtasıyla da götürülebilir.

- 41- Çocuk teslimi işlemlerinde teslim emri hangi durumlarda gönderilir? Teslim emrinde belirtilmesi gereken hususlar nelerdir? Kaç kez teslim emri çıkarılabilir?

Çocuk teslimine ilişkin mahkeme kararının yerine getirilmesi için başvurulduğunda, yükümlü ile her türlü iletişim vasıtasıyla irtibata geçilir. Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlükçe derhâl yükümlüye, çocuğun teslimine dair teslim emri tebliğ edilir.

Yönetmeliğin 26 ncı maddesine göre yükümlüye gönderilen teslim emrinde;

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılmak suretiyle teslim alınacağı.

ç) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

d) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği hususları yer almalıdır.

Teslim emrinin usulüne uygun tebliğ edilmesi halinde bir kez tebliğ edilmesi yeterlidir.

42- Çocukla kişisel ilişki tesisine ilişkin işlemlerde teslim emri hangi durumlarda gönderilir? Teslim emrinde belirtilmesi gereken hususlar nelerdir? Kaç kez teslim emri çıkarılabilir?

Çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin mahkeme kararının yerine getirilmesi için başvurulduğunda, yükümlü ile her türlü iletişim vasıtasıyla irtibata geçilir. Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlükçe derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri tebliğ edilir.

Yönetmeliğin 33 üncü maddesine göre yükümlüye gönderilen teslim emrinde,

a) İlâm veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlâm veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

ç) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsi ile cezalandırılacağı.

d) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi hâlinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhâl bildirilmesi gerektiği.

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği hususları yer almalıdır.

Teslim emrinin usulüne uygun tebliğ edilmesi halinde bir kez tebliğ edilmesi yeterlidir.

43- Uzman eşliğinde teslim mekânında kişisel ilişki kurulmasına ilişkin verilen kararlar nasıl yerine getirilmelidir?

Mahkemece, kişisel ilişkinin uzman veya öğretmen refakatinde gerçekleştirilmesine ilişkin karar verilmiş olması hâlinde kişisel ilişki müdürlükçe belirlenen teslim mekânında bu kişiler refakatinde gerçekleştirilir. Teslim mekânında gerçekleştirilen çocukla kişisel ilişki süreci esnasında uzman veya öğretmen tarafından gerekmesi hâlinde mesleki müdahaleler yapılarak gözlem ve tespitlerini içeren bir tutanak tanzim edilir. Uzman veya öğretmen tarafından tanzim edilen tutanak çocuğun üstün yararının gerektirmesi hâlinde kişisel ilişki kararını vermiş olan aile mahkemesine sunulur.

44- Çocuk görüşme merkezinde güvenlik kamerası olması zorunlu mudur? Nereden temin edilir?

Çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin yerine getirilmesi sürecinde teslim mekânları ile yakın çevresinde meydana gelebilecek olayların önlenmesi için teslim sürecini kayda alacak şekilde güvenlik kamera sistemi ve x-ray cihazı da dâhil her türlü gerekli donanımların sağlanması gerekmektedir.

Müdürlüğün başsavcılık aracılığıyla talebi üzerine, il ve ilçelerde kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin çocuk teslimine elverişli yerlerinden, ilgisine göre valilikler veya belediyeler tarafından belirlenen ya da oluşturulan çocuk görüşme merkezlerindeki gerekli donanımlar ilgisine göre valilikler veya belediyelerce sağlanır.

45- Danışmanlık tedbiri hangi durumlarda talep edilebilir? Talep nereye yapılmalıdır?

Yönetmeliğin 40 ıncı maddesi uyarınca çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair kararların yerine getirilme sürecinde çocuk, hak sahibi veya yükümlünün danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyduğunun tespiti hâlinde ilgili uzman veya öğretmen tarafından bu durum tutanağa bağlanarak müdürlüğe bildirilir. Müdürlük, yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde aile mahkemesinden yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını talep eder.

46- Hak sahibi veya yükümlü teslim mekânı değişikliği hakkında talepte bulunabilir mi?

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir. Belirlenen mekânlar dışında tarafların isteği ile teslim mekânları değiştirilemez.

47- Dosya hangi durumlarda kapatılabilir?

Yönetmeliğin 42 inci maddesinde ayrıntılı belirtildiği üzere,

- a- Teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde hak sahibi, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse ilgili uzman veya öğretmenin bildirimi üzerine dosyanın işlemiden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine,
- b- Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse, son teslim işlemini gerçekleştiren ilgili uzman veya öğretmenin kanaati de alınmak suretiyle dosyanın işlemiden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine,

- c- Dosya açıldıktan sonraki herhangi bir dönemde hak sahibinin müdürlükten dosyanın işleminden kaldırılmasını talep etmesi hâlinde, müdür tarafından dosyanın işleminden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine, karar verilir. Bu kararlar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.
- 48- Üçüncü kişi refakatinde verilen kişisel ilişki kararlarında üçüncü kişinin kim olacağı hususuna müdürlük karar verebilir mi?
Kişisel ilişkinin gerçekleştirilmesi sürecine eşlik edecek olan üçüncü kişi, tarafların ortak iradesi ile belirlenebilir, taraflarca ortak bir kişi üzerinde anlaşma sağlanamazsa müdürlük ya da taraflardan her biri kararı veren aile mahkemesinden üçüncü kişinin kim olduğunun açıklattırılarak belirlenmesini isteyebilir.
- 49- Yükümlünün çocukları geri almaya gelmemesi ve çocukların hak sahibinde kalması durumunda çocuğun yükümlüye tekrar verilmesi nasıl gerçekleşir?
Hak sahibi tarafından kişisel ilişki kurulmasından sonra teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu süreçten sonra yükümlü çocuğu hak sahibinden kendisi almalıdır.
- 50- Yükümlünün çocuğu iade almaya gelemeyeceği durumlar için dilekçe ile bildirdiği kişi 18 yaşından küçük olabilir mi?
Hak sahibi tarafından kişisel ilişki kurulmasından sonra teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi hususu Yönetmeliğin 35 inci maddesinde yer almaktadır. Ancak diğer yasal hükümler gereği 18 yaşını doldurmuş, ayırt etme gücüne sahip kişilere teslim edilmesi çocuğun üstün yararına uygun olacaktır.
- 51- Çocuk teslimi veya kişisel ilişkinin tesisi için uzman listesinden görevlendirilen uzman ya da öğretmenlerin görevi kabul etmemeleri veya işlem için belirlenen yere gelmemeleri halinde nasıl bir yol izlenmelidir?
Bu hususta tutanak tutularak gereğinin takdir ve ifası için savcılığa ve bağlı olduğu kuruma ihbarda bulunulmalıdır.
- 52- Çocuğun akrabası çocukla kişisel ilişki kurmak üzere müdürlüğe başvurabilir mi?
Çocukla kişisel ilişki üçüncü kişiler lehine de kurulabilir. Bu yönde mahkeme kararı bulunması halinde üçüncü kişiler de müdürlüğe hak sahibi olarak başvuru yapabilir.
- 53- Hak sahibi çocuğu istemediği için kişisel ilişki süresi bitmeden 1 gün önce çocuğu yükümlüye iade etmek istemesi halinde müdürlük işlemi gerçekleştirebilir mi?
Yükümlünün de kabul etmesi halinde kişisel ilişki süresi bitmeden önce de çocuk yükümlüye iade edilebilir.
- 54- Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki işlemlerinde görev alan uzman listesindeki uzmanlara dosyanın tevzisi nasıl gerçekleştirilmektedir? Uzman listesinden görevlendirilen uzmanların teslim sürecinde tuttukları tutanaklar müdürlüğe nasıl ulaştırılacak?
Müdür tarafından UYAP'tan uzman görevlendirmesi yapılır, görevlendirilen uzmana müdür tarafından bilgi verilir, dış kurumun uzmanları tuttukları tutanakları gecikmeksizin müdürlüğe teslim etmelidir.
- 55- Yükümlü taraf ve çocuğun yurt dışında bulunduğu durumlarda iletişim ve tebligat aşamaları nasıl yürümektedir?
Yönetmeliğin 11 inci maddesi gereğince, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararları çocuğun yerleşim yeri müdürlüğünce yerine getirilir. Türkiye'de yerleşim yeri bulunmayan çocuklar bakımından çocuğun

Türkiye’de bulunduğu yerdeki müdürlük yetkilidir. Çocuğun Türkiye’de yerleşim yerinin bulunmaması ve başvuru esnasında Türkiye’de de bulunmaması hallerinde çocuk teslimi ve kişisel ilişkinin yerine getirilmesi için yetkili müdürlük bulunmadığından başvuru hakkında işlem yapılmaz. Çocuk Türkiye’ye geldiğinde başvuru olması halinde ilgili müdürlük tarafından işlem yapılır.

Yurt dışında bulunan çocuğun Türkiye’de yerleşim yerinin bulunması halinde yetkili müdürlük Tebligat Kanunun 25 ve/veya 25/a maddeleri uyarınca tebligat işlemlerini yapmalıdır.

Yabancı ülkede bulunan ve Türk vatandaşı olmayan yabancılara Tebligat Kanunun 25 inci maddesine göre tebligat yapılmalıdır. Buna göre, yurt dışı tebligatta öncelikle tebligat yapılacak devlet arasında herhangi bir anlaşmanın veya çok taraflı bir sözleşmenin olup olmadığına bakılır. Yabancı ülkede tebligat, o ülkenin yetkili makamı vasıtasıyla yapılır. Bunun için anlaşma veya o ülkenin kanunları müsait ise o yerdeki Türkiye siyasi memuru veya konsolosu tebligat yapılmasını yetkili makamdan ister. Tebliğ evrakı, tebligatı çıkaran merciin bağlı bulunduğu Bakanlık tarafından Dışişleri Bakanlığı’na, oradan da görev havzası dikkate alınarak ilgili Türkiye Büyükelçiliğine veya konsoloslukuna gönderilir. İlgili Türkiye Büyükelçiliği veya konsolosluk tarafından Türk vatandaşa tebligatın yapılmasını ilgili ülkenin yetkili makamından ister. Dışişleri Bakanlığı’nın aracılığına gerek görülmeyen durumlarda, tebliğ evrakı bakanlıklarca doğrudan o yerdeki Türkiye Büyükelçiliğine veya Başkonsoloslukuna gönderilebilir.

Yabancı ülkede bulunan ve Türk vatandaşı olmayan yabancılara yapılacak tebligatta şayet ikili bir anlaşma veya çok taraflı bir anlaşma yok ise bu durumda Tebligat Kanununun 25 inci maddesi ile Tebligat Yönetmeliğinin 38, 39, 40, 41 ve 42 inci maddelerine göre tebligat yapılmalıdır. Bu durumda tebligatın izlemesi gereken idari makamları ise; öncelikle tebligatı çıkaran merciin bağlı bulunduğu ilgili Bakanlığa, sonra ilgili Bakanlık vasıtasıyla Dışişleri Bakanlığına, Dışişleri Bakanlığından ilgili Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslukuna, en son olarak da Türk temsilciliği vasıtasıyla o ülkenin yetkili makamından tebligatın yapılması istenir.

Yabancı ülkede bulunan Türk vatandaşlarına Tebligat Kanununun 25/a ve Tebligat Yönetmeliğinin 43 üncü maddelerine göre tebligat yapılmalıdır. Türk vatandaşı olmayanlara yapılacak tebligattan farkı doğrudan ilgili siyasi Türk temsilciliği vasıtasıyla tebligatın yapılabilmesi imkânıdır. Tebligat Kanununun 25/a maddesine ve Tebligat Yönetmeliğinin 43 üncü maddesine göre öncelikle tebligatı çıkaran merciin bağlı bulunduğu ilgili Bakanlığa, sonra ilgili Bakanlık vasıtasıyla Dışişleri Bakanlığına, Dışişleri Bakanlığından ilgili Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslukuna tebligat gönderilir. Burada tebligatın siyasi temsilcilikte olduğuna dair bildirim doğrudan ilgili memur tarafından yapılabilmektedir. Bildirim o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle yapılır. Bildirimde tebligatın konusu, gönderen mercii, 30 gün içinde alınması gerektiği, alınmazsa süre sonunda tebliğ edilmiş sayılacağı ihtarı yer alır. İlgili muhataba bildirimin tebliğ edildiği belgelendirildiğinde muhatap 30 gün içinde tebliğ evrakını Türk siyasi temsilciliğinden alırsa aldığı gün, almaz ise tebligat 30 uncu günün bitiminde yapılmış sayılır.

Burada ayrıca belirtmek gerekirse, çocuk teslimine veya kişisel ilişkinin yerine getirilmesine dair yabancı mahkeme kararlarının ülkemizde uygulanabilmesi için öncelikle hak sahibinin ilgili yabancı mahkeme kararı için Türkiye’de yetkili ve görevli

mahkemeden tanıma ve tenfiz kararını almış olması gerekmektedir. Tanıma ve tenfiz kararı bulunmadan doğrudan yabancı mahkeme ilamı ülkemizde yerine getirilemez.

56- Çocuğun adresten alınması durumunda, çocuğu hak sahibine teslim merkezinde mi teslim etmek zorundayız?

Kural olarak çocuğun hak sahibine çocuk görüşme merkezinde teslim edilmesi gerekir ancak; Yönetmeliğin 28 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki işlemini gerçekleştirmek için müdürlükçe yükümlünün mazeretinin haklı olduğunun anlaşılması üzerine çocuğun üstün yararı uyarınca, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, yükümlünün adresinden alınarak tarafların karşılaşmaması için gerekli tedbirler alınarak hak sahibine teslim edilebilir.